

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Акулов Сергій Олександрович –
кандидат політичних наук, начальник
кафедри оперативно-тактичної підго-
товки КНУВС, підполковник міліції

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ У КОЛЕДЖІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ ОХОРОНИ ЛАТВІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Навесні 2007 року представник Київського національного університету внутрішніх справ з метою обміну досвідом із питань інтеграційного тренінгу менеджменту європейських служб безпеки відвідав курси підвищення кваліфікації фахівців силових структур країн Європи та України у Коледжі прикордонної служби м. Резекне (Латвія). Автор статті ділиться своїми враженнями від цієї поїздки та зустрічей.

This spring, the representative of the Kiev National University of Internal Affairs had been in Rezekne Border Guard Training College (Latvia), at the Course of Integrated Training for European Security Service Management, he is sharing his experience after that.

Заняття з учасниками курсів підвищення кваліфікації фахівців силових структур країн Європи та України в Коледжі прикордонної служби м. Резекне проводилися англійською мовою упродовж 65 навчальних годин за темами:

- правоохоронні органи та медіа;
- Шенгенська конвенція;
- біженці та політичний притулок;
- боротьба з торгівлею людьми;
- сучасна техніка для охорони кордонів;
- міжнародне співробітництво у правоохоронній сфері та боротьба з організованою злочинністю.

Проблеми, що виносилися на розгляд під час занять, подавалися переважно крізь призму тактики дій правоохоронних органів Європейського Союзу та співпраці з іншими країнами – не членами цієї

інституції. Методика проведення практичних занять та підходи до розв'язання проблемних питань є досить цікавими для впровадження у навчальний процес КНУВС. Зокрема, новацією було використання під час самостійної підготовки спеціально обладнаної зали з новітньою методикою користування комп'ютерами, відео-, телемережами та іншими засобами одночасно групою з 20–25 осіб.

Комплексне оволодіння новими знаннями, потрібними для ефективної діяльності сучасного правоохоронця, реалізовувалося під час виступів, мультимедійних презентацій, круглих столів. Це сприяло опануванню передовим досвідом забезпечення правопорядку, вивченню практики застосування міжнародного законодавства, окресленню основних напрямів протидії організованій злочинності та прогнозуванню тенденцій її поширення, виробленню дієвих механізмів профілактичного впливу на кримінальні вияви і налагодженню ефективного співробітництва на міждержавному та персональному рівнях.

Коледж державної прикордонної охорони, що заснований 1 квітня 2002 року, є провідним закладом підготовки фахівців органів внутрішніх справ у Латвійській Республіці.

Основними завданнями Коледжу є такі:

- навчання молодших офіцерів Прикордонної охорони;
- підготовка інспекторів Прикордонної охорони;
- професійна підготовка провідників службових собак і службових собак Прикордонної охорони;
- організація курсів підвищення професійної кваліфікації і додаткового навчання персоналу Прикордонної охорони;
- навчання позаштатних загонів швидкого реагування територіальних управлінь;
- участь у виконанні завдань, делегованих Державною прикордонною охороною.

Коледж державної прикордонної охорони протягом року здійснює підготовку близько 50 молодших офіцерів Державної прикордонної охорони, а також 125 інспекторів Державної прикордонної охорони та 60 кінологів (за різними програмами підвищення кваліфікації кінологів).

Попри свій досить молодий вік Коледж державної прикордонної охорони набув високого авторитету в латвійському суспільстві, має ґрунтовну наукову та методичну базу.

У контексті проблем розвитку освіти в системі МВС пострадянської України такий динамічний розвиток навчального закладу є, безперечно, гідним поваги, зважаючи на той факт, що після відновлення незалежності в Латвії було ліквідовано все, що пов'язано з радянською армією та силовими структурами. Отже, розбудовувати почали з нуля, орієнтуючись лише на принципи провідних західних суспільств [1, с. 318].

Національні силові структури Латвії розвивалися відповідно до демократичних принципів країн Заходу, які передбачають ефективний

демократичний та цивільний контроль над ними. Приміром, прикордонні війська Латвії за часів Радянського Союзу входили до складу державної секретної служби. Для нового суспільства було неприйнятним, щоб прикордонні війська були або частиною збройних сил, або будь-якої секретної служби. Сьогодні прикордонні війська Латвії функціонують як державне відомство, що контролює, а не захищає кордони.

Таким чином, Коледж державної прикордонної охорони м. Резекне є втіленням сучасних пріоритетів і вимог до навчання і виховання, викликаних уключенням Латвії до спільного руху світового співтовариства у майбутнє, змінами у виробництві, культурі та поведінці народу.

До складу Коледжу державної прикордонної охорони входить Школа прикордонників – це середній професійний навчальний заклад, акредитований 25 липня 2003 року (до 13 червня 2007 року).

Програма подальшої професійної освіти здійснюється в обсязі шістнадцяти професійних предметів та кваліфікаційної практики (усього 1015 навчальних годин). Після успішного засвоєння програми видається кваліфікаційне посвідчення (3-й професійний рівень кваліфікації) та надається кваліфікація – “інспектор Державної прикордонної охорони”, а також присвоюється спеціальне звання – “капрал прикордонної охорони”.

Випускники починають служити в територіальних управліннях Державної прикордонної охорони.

Подальше навчання у Коледжі державної прикордонної охорони проходить за програмою вищої професійної освіти 1-го рівня, що акредитована 11 червня 2005 року (до 31 грудня 2011 року). На денному відділенні навчання триває два роки, а на заочному – два з половиною. Обсяг програми становить 82 кредити: тридцять курсів, дві навчальні практики та кваліфікаційна робота [2, с. 189].

Особи, які успішно освоїли програму, отримують диплом про вищу професійну освіту 1-го рівня та кваліфікацію – “молодший офіцер Державної прикордонної охорони” і спеціальне звання “лейтенант прикордонної охорони”.

До навчального плану вищої професійної освіти 1-го рівня у Коледжі державної прикордонної охорони входять такі дисципліни: “Дидактика”, “Психологія спілкування”, “Географія”, “Основи економіки”, “Менеджмент”, “Політологія”, “Діловодство”, “Охорона навколишнього середовища”, “Основи публічних виступів (риторика)”, “Інформаційні технології”, “Професійна термінологія на іноземній мові (англійська, німецька)”, “Перевірка документів”, “Технічні засоби прикордонної охорони”, “Військова топографія”, “Трудове і соціальне право”, “Цивільна оборона”, “Конституційне право”.

Програма навчання у Коледжі державної прикордонної охорони включає в себе:

загальноосвітні курси – 20 кредитів;

спеціальні курси – 38 кредитів;

практику у відділеннях ПО – 8 кредитів;
практику в ППК – 8 кредитів;
кваліфікаційну роботу – 8 кредитів;
разом – 82 кредити.

Колегіальною керівною інституцією навчального закладу є Рада Коледжу державної прикордонної охорони, діяльність якої здійснюється відповідно до Положення коледжу і Положення про Раду. До складу Ради входять: директор, заступник директора, десять представників академічного персоналу, три представники інших структурних одиниць, два представники кадетів та ін.

Захист і представництво кадетів у Коледжі державної прикордонної охорони та інших інституціях здійснює самоврядування кадетів, до якого входить сім кадетів, які організовують різноманітні заходи для кадетів, підтримують зв'язок з іншими студентськими організаціями самоврядування та від імені кадетів звертаються з проханнями і пропозиціями до посадових осіб Коледжу.

Привертають увагу потужні спортивні комплекси Коледжу державної прикордонної охорони, з басейном, спортивним залом, тенісним кортом. Заняття зі стрільби проводять у сучасно обладнаному тирі.

Зважаючи на значні вкладення у створення матеріальної бази для розвитку фізичних та інтелектуальних здібностей кадетів і слухачів коледжу, очевидно є послідовно політика керівництва на пропаганду здорового способу життя серед молоді, виховання поважного ставлення до охорони прав і свобод людини при виконанні професійних обов'язків, особистої обережності й передбачливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Реформування сектору безпеки України: Матеріали міжнар. конф. (Київ, 27–28 травня 2004 р.)* // Національний інститут проблем міжнародної безпеки, Женевський центр демократичного контролю над збройними силами / За заг. ред. С. Пиріжкова, Ф. Флурі. – К.: НІПМБ, DCAF.
2. *Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посіб.* / За ред. В.Г. Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Стелко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – К.: Освіта, 2004.